

ההתעוררות שבאה אחרי שינה עמוקה

Category: שמות, שמות

משה רבנו מצליח להפיח בעם רוח תקווה לחירות לאחר שנים רבות של שיעבוד ודיכוי. בזכות הרוח והאמונה ננצח את כל אויבינו במהרה.

מי התעייף? הם או אנחנו?

בשנת 1980 ביקר כתב ישראלי בשם מוטי עדן אצל הרבי, והוא זכה לעשות דבר נדיר מאוד: ראיון עיתונאי עם הרבי. הרבי דיבר איתו על מצב המלחמה שבין ישראל לבין מדינות ערב. הרבי הביע את דאגתו הגדולה מהמצב השורר והסביר שבשנת 1948 וכך גם בשנת 1966 וכו' לא היתה לערבים אידיאולוגיה, היה באפשרותך לקנות את השייח בכמה דולרים ולהגיע איתו להסכם ואז כולם גם שמעו בקול השייח.

המצב הזה? אמר הרבי? השתנה בשנות השבעים והשמונים; הדור הצעיר שלהם נעשה יותר קיצוני ויותר קנאי לעצמאות הרבה יותר מהוריהם המבוגרים. ככל שהערבי צעיר יותר הוא נעשה קנאי יותר, ואי אפשר לקנות אותו לא בכסף ולא בכבוד כי אצלו זוהי "מסירות נפש". אבל? המשיך הרבי? בכל הקשור לנוער היהודי אנחנו רואים שהכיוון הוא בדיוק הפוך: ב-1948 החלוצים היו מוכנים לחרף ולמסור את נפשם בשביל להגן על העם והארץ, אבל בסוף שנות השבעים החל העם להתעייף, כולם ציטטו את הפסוק "הלנצח תאכל חרב"? כמה אפשר להלחם, כל כך הרבה שנים אנחנו שרויים במתח ובמלחמה תדירה! (ראה בארוכה בספר "דובר שלום" עמ' 23).

אפשר לראות בפועל שהניצחון בשדה הקרב אינו תלוי בהכרח בנשק החדש שיש לצבא או בכמות של חיילים, אלא הניצחון יהיה בידם של אלו שמוכנים למסור את נפשם עבור המטרה שלשמה הם נלחמים. במלחמות הראשונות שהתקיימו בישראל? היהודים היו מוכנים למסור את נפשם עבור עמם וארצם ואילו האויבים השאירו את הנעליים ונסו על נפשם.

אולם לאחר מכן ראינו תהליך הפוך; הם הפכו את המערכה הזאת לג'יהד ו"מלחמת קודש", ואילו היהודים התעייפו להמשיך ולהילחם בלי לראות את הסוף. צה"ל החל אפוא לאבד את כוח ההרתעה שלו והכל מבחינים שלישראל אין כבר את העוצמה שהיה לה בעבר.

העם מתעורר

את הרעיון הזה אנו מוצאים בפרשת השבוע. הקב"ה מבקש ממשה רבינו שילך להוציא את עם ישראל ממצרים, אבל הקב"ה רצה שמשה ידבר לא רק עם פרעה מלך מצרים אלא שיבוא לבני

ישראל ויאמר להם במפורש שהגיעה שעת הגאולה. אולם משה לא ממחר לקבל את השליחות הזאת על עצמו והוא טוען כלפי הקב"ה "והן לא יאמינו לי ולא ישמעו בקולי". משה בעצם טוען כלפי הקב"ה: עם ישראל נמצא כבר מאות שנים בגלות והוא סובל גזרות נוראות במשך עשרות שנים במצרים, ללא ספק העם הזה כבר עייף.

לכולם היה ברור שזה לא יהיה "פיקניק" להוציא את עם ישראל ממצרים. האם מישהו חשב שמשה יבוא לפרעה ויאמר לו "שלח את עמי ויעבדוני" ופרעה מיד יעבור לדום ויציית להוראותיו של משה רבינו?! היה ברור למשה שמדובר למעשה בתהליך קשה ארוך ומייגע "לשכנע" את פרעה לשלח את בני ישראל ממצרים. וכמו שהקב"ה בעצמו אמר למשה בקשר לפרעה "ואני ידעתי כי לא יתן מלך מצרים להלוך ולא ביד חזקה", "כלומר כל עוד שאין אני מודיען ידי החזקה" (רש"י שמות ג' י"ט).

וכך אכן היה בפועל, שהיו זקוקים ל"שקים של מסירות נפש", ובפרט שאכן בהתחלה המצב רק החמיר והצרות התגברו והתעצמו, כמו שאנו קוראים בסוף פרשתנו, וגם לאחר מכן כאשר באה ההוראה לקחת את "האליל המצרי" ולשחוט אותו, הרי בשביל זה היו צריכים מסירות נפש בפועל ממש. ואם-כן, טען משה רבינו, בני ישראל סבלו כל כך הרבה בשנים האחרונות, עד כדי כך שכבר אין להם כוח למלחמות חדשות, ומוטב להם לקבל את הצרות בשקט. ולכן הוא מיאן בתחילה ללכת ולקיים את השליחות.

על כך ענה לו הקב"ה "ושמעו לקולך" אִינְךָ מעריך בצורה נכונה את הכוחות של עם ישראל, הם ישמחו על הבשורה הזאת ויאמינו לך שאתה בא בשליחותו של הקב"ה. ואכן כך היה בפועל כשמשה הגיע וסיפר את דברי הקב"ה, מסופר ש"ויאמן העם וישמעו כי פקד ה' את בני ישראל" ויקדו וישתחו.

בעז"ה ננצח!

מה שקורה היום בישראל זהו למעשה תהליך חזרה לכוח ולמסירות נפש שהיו לעם ישראל בשנים הטובות בהן נלחמו בחירוף נפש על בנין הארץ. בתוך תוכם, עמוק בפנים יש לעם ישראל את הכוחות לנצח במערכה, יש להם את מסירות הנפש הזאת שהיא ירושה לכל יהודי מאברהם אבינו. אלא שלפעמים התכונה הזאת מתעמעמת מעט, וזה מה שקרה בעשרות השנים האחרונות.

כיום ניתן לזהות את ההתעוררות ואת האחדות כפי שכבר לא ראו בישראל מאז מלחמת יום הכיפורים. בשעה שמתגלה בעם ישראל הרצון למסירות נפש ולאחדות בין כל חלקי העם אִינְךָ הרי שזה בכלל לא משנה מה שהאו"ם אומר ולא משנה מה שאומרים כל מלכי מזרח ומערב! ב"ה עם ישראל התאווש ועל כך יש לברך ברכת שהחיינו.